

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **V. P.**, zast. Mgr. Martinem Lorencem, advokátem, se sídlem Stavitzká 1099/6, Praha 6, proti žalované: **Univerzita Karlova v Praze**, se sídlem Ovocný trh 3/5, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 1. 2016, č. j. 3 A 141/2013 - 49,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Martinu Lorencovi, advokátovi se sídlem Stavitzká 1099/6, Praha 6, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 6800 Kč. Tato částka mu bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Děkan Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze rozhodnutím ze dne 6. 6. 2013, č. j. Stud/Kis/1074, nepřiznal žalobci účelové stipendium, a to podle § 68 odst. 3 písm. e) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách (dále jen „zákon o vysokých školách“, ve spojení s čl. 5 odst. 1 písm. b) a čl. 12 Stipendijního řádu Univerzity Karlovy v Praze (dále jen „stipendijní řád“). Rektor žalované rozhodnutím ze dne 9. 10. 2013, č. j. UKRUK-7983/2013/III/Bo, zamítl žádost žalobce o přezkoumání rozhodnutí děkana a toto rozhodnutí potvrdil.

Žalobce napadl rozhodnutí rektora žalobou u městského soudu, který ji rozsudkem ze dne 20. 1. 2016, č. j. 3 A 141/2013 – 49, zamítl.

Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku městského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Namítl, že městský soud rozhodl o věci samé bez jednání, aniž by stěžovatel dal k takovému postupu výslovný souhlas; v důsledku toho stěžovatel nebyl poučen o potřebě předložit listinné důkazy a bylo mu znemožněno předložit listinu ze dne 14. 2. 2011.

Stěžovatele nesouhlasí s výkladem pojmu „*mimořádná situace studenta*“, jak byl učiněn žalovanou a potvrzen městským soudem. Namítl, že přichází-li v úvahu více výkladů neurčitého pojmu, je třeba zvolit ten, který je nejpříznivější pro soukromoprávní subjekt.

Stěžovatel nesouhlasí rovněž se závěrem městského soudu, že jeho práva na přiměřenou životní úroveň a na sociální ochranu garantovaná čl. 28 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením nemohla být nepřiznáním účelového stipendia porušena, neboť jsou primárně chráněna jinými zákony, než je zákon o vysokých školách, a jejich provedení má v pravomoci jiný správní orgán než žalovaná. Stěžovatel k uvedenému namítl, že městský soud neuvedl konkrétní orgán, který má provedení práv dle čl. 28 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením v pravomoci. Dále namítl, že rovněž vysoké školy patří mezi orgány, které mají zabezpečit právo stěžovatele na hmotné zabezpečení podle čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, resp. čl. 28 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Z žádosti stěžovatele o stipendium bylo zřejmé, že je činěna z důvodu nepříznivé sociální situace stěžovatele, a není proto rozhodné, zda žádal o sociální či jiné stipendium; o sociální stipendium nežádal, neboť nárok na něj zákon vylučuje „*překročením věku 26 let, jelikož jej podmiňuje tím, že student má nárok na přídavek na dítě*“. O případné existenci sociálního stipendia, na které by měl stěžovatel nárok, byl žalovaný povinen stěžovatele poučit [čl. 28 odst. 2 písm. c) Úmluvy].

Pokud městský soud nepřisvědčil argumentu, že stipendium je subsidiární dávkou, která má přijít na řadu až ve chvíli, kdy nelze aplikovat dávku podle zákona o pomoci v hmotné nouzi nebo podle zákona o zaměstnanosti, pak stěžovatel namítá, že tento argument nevznese on, ale žalovaná a stěžovatel právě s tímto argumentem polemizoval.

Kasační stížnost stěžovatel doplnil dne 18. 5. 2016 prostřednictvím ustanoveného zástupce. Namítl, že v rozhodné době splňoval podmínky pro přiznání účelového stipendia podle § 68 odst. 3 písm. e) zákona o vysokých školách. Zopakoval, že městským soudem nebyl vyzván k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím bez nařízení jednání a nebyl poučen o následcích nevyjádření se.

Podle stěžovatele nelze neurčitý právní pojem „*mimořádná situace*“ vykládat pouze restriktivním způsobem, jako to učinila žalovaná. Slovo „*mimořádnost*“ v obecně přijímaném významu nezahrnuje nezbytně náhlost ani nepředvídatelnost; mimořádnost situace podle stěžovatele znamená „*situaci jinou než obvyklou, „odchylku od normálu“, „abnormálnost*“.

Podle čl. 5 odst. 1 písm. b) stipendijního řádu podmínky pro přiznání stipendia a jeho výši stanoví rektor. Jestliže rektor žalované podmínky předem a transparentně nestanovil, nelze jimi argumentovat až při konečném rozhodování o nedůvodnosti žádosti o poskytnutí stipendia. Stěžovatel splnil podmínky pro přiznání účelového stipendia, neboť je nezpochybnitelné, že jeho životní, sociální a hlavně zdravotní situace je mimořádná. Zohledňováním dalších skutečností jako „*náhlost*“ nebo „*nepředvídatelnost*“ překročil rektor žalované rámeč spravedlivého správního uvažování a jeho požadavky jsou nad rámeč obecně závazných právních předpisů.

pokračování

Stěžovatel nemá možnost zjistit, zda žalovaná o žádostech o poskytnutí účelového stipendia rozhoduje vždy stejným způsobem, neboť tyto informace nejsou zveřejňovány, proto stěžovateli nemůže být přičítáno k tíži, že „netvrdil ani nedoložil“, že neurčitý právní pojem „mimořádnost situace“ vykládala žalovaná různým způsobem.

Stěžovatel namítl, že žalovaná postupuje v rozporu s tím, co veřejně deklaruje; k uvedenému poukázal na informační brožuru žalované „Studenti se speciálními potřebami na Univerzitě Karlově v Praze – Základní informace o poskytované podpoře“, ve které je v čl. 6.2 nazvaném Stipendijní podpora uvedeno, že účelové stipendium je (mimo jiné) přiznáváno v případě tíživé sociální situace studenta.

K argumentaci uvedené v doplnění kasační stížnosti ze dne 18. 5. 2016 stěžovatel odkázal na písemnou komunikaci se žalovanou, kterou přiložil spolu s informační brožurou žalované.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatovala, že informační brožurka „Studenti se speciálními potřebami na Univerzitě Karlově v Praze“, na kterou se odvolává stěžovatel, není jejím vnitřním předpisem. Napadené rozhodnutí krajského soudu pokládá žalovaná za správné a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

Na vyjádření žalované reagoval stěžovatel replikou, ve které odmítl obhajobu žalované, že informační brožura není jejím vnitřním předpisem. Stěžovatel namítl, že brožura byla určena k reklamě, resp. k prezentaci žalované před veřejností, údaje o stipendiu uvedené v brožurě byly zavádějící, jednalo se tedy o klamavou reklamu, která je zakázána. Uvedl, že žalovaný při stanovení podmínek pro přiznání stipendia nemůže odhlédnout od ústavního pořádku, mezinárodních závazků, jakož i ustanovení jiných zákonů, např. zákona č. 198/2009 Sb. o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). Stěžovatel s odkazem na § 5 odst. 2 antidiskriminačního zákona uvedl, že má „každý subjekt, který má zajistit rovné zacházení, povinnost přijmout vhodná opatření, která lze na něm spravedlivě požadovat s ohledem na jeho poměry, rozumí se tím též zajištění rovných příležitostí.“ Za nepřipustný označil stěžovatel stav, kdy je podle zákona o vysokých školách „tzv. sociální stipendium dle § 91 odst. 3 omezeno věkem 26 let“, což v případě osob se zdravotním postižením znamená další znevýhodnění, tentokrát z důvodu věku.

Stěžovatel dále nesouhlasí se závěrem žalovaného, podle něhož nelze vysokoškolské vzdělávání srovnávat s přípravou k práci či rekvalifikaci dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „zákon o zaměstnanosti“). Tento závěr nemůže obstát mj. proto, že tuto otázku již řešil Soudní dvůr EU a „vyslovil např. ve věci *Blaziot, C 24/86(3)*, že *i studium na VŠ náleží pod pojem odborné vzdělávání či rekvalifikace a to v souvislosti s výkladem nařízení č. 1612/68.*“

II. Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Na základě kasační stížnosti přezkoumal napadené rozhodnutí městského soudu v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. a vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu, jejíž důvodnost by sama o sobě vedla ke zrušení napadeného rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud i s přihlédnutím ke své dřívější judikatuře konstatuje, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem rozhodné skutečnosti posoudil (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS). Absenci takto vytyčených požadavků Nejvyšší správní soud v napadeném rozhodnutí městského soudu neshledal. Výrok rozsudku je srozumitelný a jednoznačný, odůvodnění rozsudku je s tímto výrokem v souladu, soud ve shodě s provedenými skutkovými zjištěními formuloval své rozhodovací důvody a v rozsudku se také vypořádal se všemi uplatněnými žalobními námitkami. K námitce stěžovatele, že městský soud v odůvodnění rozsudku nesprávně uvedl, že argument o subsidiární povaze účelového stipendia vznesl stěžovatel, ačkoliv ten proti této argumentaci naopak brojil, Nejvyšší správní soud uvádí následující. V odvolání proti rozhodnutí děkana žalované stěžovatel tvrdil, že jestliže zákon o zaměstnanosti neupravuje poskytnutí podpory v případě přípravy na budoucí povolání podle zvláštních předpisů, pak je takovým předpisem nepochybně zákon o vysokých školách a přípravou je třeba rozumět vysokoškolské studium. Odvolací správní orgán tento názor stěžovatele odmítl a městský soud tomuto závěru přisvědčil. Z odůvodnění napadeného rozsudku je tedy zřetelné, jak se městský soud s otázkou možného poskytování hmotné podpory v případě „*přípravy na budoucí povolání*“ podle zákona o vysokých školách vypořádal; i v tomto směru je tedy rozsudek městského soudu srozumitelný. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. není dán.

Stěžovatel dále v kasační stížnosti poukazoval na vadu řízení před městským soudem, kterou spatřoval v tom, že bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, ačkoliv pro takový postup nebyly splněny zákonné podmínky.

Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhl nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že usnesením ze dne 8. 1. 2014, č. j. 3 A 141/2013 – 20 (č. l. 20 soudního spisu), vyzval městský soud stěžovatele k zaplacení soudního poplatku z podané žaloby; uvedené usnesení přitom obsahovalo i poučení o procesních právech a povinnostech účastníků a výzvu ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. k vyjádření stěžovatele, zda souhlasí, aby soud o žalobě rozhodl bez nařízení jednání. Současně jej soud poučil o tom, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li se účastník řízení do dvou týdnů od doručení výzvy. Podle doručky založené na č. l. 21 soudního spisu bylo usnesení č. j. 3 A 141/2013 – 20 s výzvou dle § 51 odst. 1 s. ř. s. doručeno stěžovateli dne 17. 1. 2014, dvoutýdenní lhůta k vyjádření tedy uplynula dne 31. 1. 2014. Na výzvu k zaplacení soudního poplatku stěžovatel reagoval podáními ze dne 8. 2. 2014 a 11. 2. 2014, jimiž požádal o osvobození od soudních poplatků. Na výzvu dle § 51 odst. 1 s. ř. s. však stěžovatel do rozhodnutí městského soudu, tj. do 20. 1. 2016 nereagoval. Protože stěžovatel, a ani žalovaná, nevyjádřili nesouhlas s tím, aby ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, vycházel městský soud z toho, že souhlas byl vyjádřen konkludentně. V odůvodnění svého rozsudku potom na tuto skutečnost rovněž poukázal.

Ustálená judikatura týkající se § 51 odst. 1 s. ř. s. zdůraznila dispoziční princip ovládající soudní řízení správní. Např. v rozsudku ze dne 26. 2. 2004, č. j. 6 Azs 36/2003 - 50, (č. 641/2005 Sb. NSS, www.nssoud.cz) Nejvyšší správní soud uvedl, že „*Pokud soud řádně doručil účastníku řízení výzvu k vyjádření, zda souhlasí s tím, aby soud rozhodl ve věci bez jednání (§ 51 s. ř. s.) a účastník řízení ve lhůtě dvou týdnů od doručení této výzvy nevyjádřil svůj nesouhlas, má se za to, že s takovým*

pokračování

postupem souhlasí. Napadá-li za této situace účastník řízení rozhodnutí soudu kasační stížností z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., přičemž vadu řízení spatřuje v tom, že mu byla odeprána možnost jednat před soudem, zamítne Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).“ V rozsudku ze dne 27. 7. 2006, č. j. 2 Azs 216/2005 - 50, (č. 975/2006 Sb. NSS) pak vyslovil, že „pokud marně uplyne dvoutýdenní zákonná lhůta podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neznamená to, že by účastník řízení pozbyl práva požadovat nařízení jednání k projednání věci. Pokud svůj nesouhlas s takovým postupem účastník řízení soudu sdělí do doby, než je o žalobě rozhodnuto, je nutné vycházet z toho, že s projednáním věci bez nařízení jednání nesouhlasí.“ Protože stěžovatel až do vyhlášení rozsudku městského soudu nevyjádřil nesouhlas s tím, aby ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, neexistoval zákonný důvod, který by městskému soudu bránil rozhodnout bez nařízení jednání. K námitce stěžovatele, že mu postupem městského soudu bylo znemožněno předložení listinného důkazu, resp., že nebyl soudem poučen o potřebě předložit listinné důkazy, lze dodat, že je povinností žalobce navrhnout a označit důkazy k prokázání svých žalobních tvrzení [§ 71 odst. 1 písm. e) s. ř. s.], tato povinnost odpovídá dispoziční zásadě, na níž je soudní řízení správní založeno. Stížná námitka týkající se nezákonného procesního postupu městského soudu je proto nedůvodná.

Další námitka stěžovatele směřovala do posouzení samotné důvodnosti rozhodnutí o nepřiznání účelového stipendia stěžovateli, a s tím souvisejícího výkladu neurčitého pojmu „*mimořádná situace studenta*“. Stěžovatel namítal, že městský soud výklad neurčitého pojmu posoudil nesprávně, když dal bezdůvodně přednost výkladu žalované, přestože připustil, že je možný i výklad učiněný stěžovatelem, v této souvislosti namítá stěžovatel porušení zásady *in dubio mitius*. Stěžovatel nerozporuje, že pojem „*mimořádná situace*“ je pojmem neurčitým, nesouhlasí však s výkladem žalované, která mimořádnost situace studenta váže na její náhlost a nepředvídatelnost. Pojem „*mimořádná situace studenta*“ interpretuje stěžovatel jako „*situaci jinou, než obvyklou*“, „*odchylku od normálu*“, „*abnormálnost*“; a namítá, že podmínka náhlosti či nepředvídatelnosti nevyplývá ze stipendijního řádu a nebyla ani stanovena rektorem v rámci jeho oprávnění určit podmínky a výši účelového stipendia.

Uvedeným námitkám nemůže Nejvyšší správní soud přisvědčit. Kasační soud dává za pravdu správním orgánům i městskému soudu v tom, že pojem „*mimořádná situace studenta*“ je tzv. neurčitý právní pojem; od toho je nutno odvozovat rozsah a obsah přezkumu.

Zákonodárce užitím neurčitých pojmů dává orgánu aplikujícímu právní předpis prostor, aby posoudil, zda konkrétní situace patří do rozsahu neurčitého pojmu či nikoli. Při interpretaci neurčitého právního pojmu musí správní orgán alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit a vyložit. Teprve poté, kdy neurčitý právní pojem vyloží, může jej konfrontovat se skutkovými zjištěními konkrétního případu a usoudit, zda podmínka vážící se k neurčitému právnímu pojmu je v projednávané věci splněna či nikoliv (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2004, č. j. 1 As 10/2003 – 58, či rozsudek téhož soudu ze dne 28. 7. 2005, č. j. 5 Afs 151/2004 – 73).

Nejvyšší správní soud je shodně s městským soudem přesvědčen, že výše uvedenému požadavku rozhodnutí rektora university vyhovuje.

Druhy stipendií hrazených z příspěvku nebo dotace, která mohou být přiznána studentům, jsou uvedeny v § 91 zákona o vysokých školách. Poskytování stipendií studentům žalované pak dále upravuje stipendijní řád žalované. Ze spisového materiálu vyplynulo, že stipendium, o jehož přiznání usiluje stěžovatel, je účelové stipendium podle čl. 3 odst. 1 písm. b) stipendijního řádu, tedy stipendium, které může být přiznáno v případě *mimořádné situace studenta*; podmínky pro přiznání tohoto stipendia a jeho výši stanoví rektor.

Interpretace děkana fakulty, který pod pojmem „*mimořádná situace studenta*“ rozumí náhle vzniklou skutečnost, změnu poměrů či nepředvídanou okolnost na straně studenta, odpovídá logickému a jazykovému významu tohoto pojmu. Uvedený výklad odpovídá i významu slova mimořádný jak je mu přiřazován ve slovnících [např. Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost, Academia Praha 2007, 4. vydání, str. 180: „*vymykající se pravidelnému řádu, obvyklosti, neobvyklý, zvláštní (× řádný, pravidelný, obvyklý)*“].

Posouzení, zda zjištěné skutkové okolnosti lze podřadit pod pojem „*mimořádná situace*“ se děkan fakulty zabýval v posledním odstavci str. 2 svého rozhodnutí a v odstavcích následujících, kde uvedl: „...*stipendium, o jehož přiznání žadatel usiluje, je stipendiem účelovým, ...poskytovaným v případě mimořádné situace studenta, tj. v případě situace, která vybočuje ze situace řádné, tj. vybočuje ze situace, kterou lze označit za situaci pro studenta nikoliv běžnou a dlouhodobě neměnnou. Z žádosti žadatele však nevyplývá, že by se v jeho případě jednalo o situaci mimořádnou ve výše uvedeném smyslu. V doplnění žádosti ze dne 30. 11. 2012 žadatel uvádí, že jeho majetkové a osobní poměry se nezměnily, z čehož lze dovodit, že nesplnil podmínku stanovenou ve Stipendijním řádu...jedinou podmínkou, která musí být pro přiznání stipendia v daném případě ve smyslu § 62 odst. 1 písm. i) zákona o vysokých školách splněna, je „mimořádnost situace studenta“.*

Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaná dostatečně jednoznačně a jasně vysvětlila význam sousloví „*mimořádná situace studenta*“, podle něhož má nárok na účelové stipendium student ocitající se v situaci nepřiznivého a mimořádného charakteru, která vybočuje z běžného a dlouhodobě neměnného stavu a vyžaduje poskytnutí finanční podpory. Nejvyšší správní soud proto shodně s městským soudem uzavírá, že při interpretaci a aplikaci normy obsahující uvedený pojem ze strany děkana fakulty nebyly shledány prvky libovůle a tento dostal svým povinností, které vyplývají nejen ze zákona, ale i ze shora citované judikatury zdejšího soudu.

K námitkám stěžovatele, že městský soud nesprávně upřednostnil výklad žalované před výkladem stěžovatele, resp. že byla porušena zásada *in dubio mitius*, Nejvyšší správní soud připomíná, že při soudním přezkumu použití a výkladu neurčitého právního pojmu je nutno respektovat uvážení správního orgánu, které je zaměřeno na vyhodnocení skutkového stavu a zejména zhodnocení, zda pod vymezený obecný pojem spadá. Při přezkumu neurčitých právních pojmů je totiž správní soud významně limitován, jak vyplývá z ustálené judikatury, např. z rozsudku ze dne 22. 3. 2007, č. j. 7 As 78/2005 - 62: „*Úkolem soudu je tedy kontrola zákonnosti rozhodnutí správního orgánu a dodržení zákonem stanovených pravidel v řízení, jež vydání správního rozhodnutí předcházelo. Soudu nepřislouží, aby správní orgán nahradil, provedl sám vlastní hodnocení a učinil závěr, zda předmětné jednání naplnilo či nenaplnilo neurčitý právní pojem, neboť by tak nepřípustným způsobem zasáhl do činnosti správního orgánu.*“ Zásada *in dubio mitius*, které se stěžovatel dovolává, skutečně představuje jednu ze základních zásad správního práva. Tento princip však nelze vykládat natolik široce, že by jakoukoli odlišnou interpretaci právní normy podanou stěžovatelem měly správní orgány, potažmo soud, zohlednit jakožto dvojí výklad.

Jak bylo shora uvedeno, soudní přezkum se v případech založených na aplikaci neurčitého právního pojmu omezuje na posouzení, zda správní orgán správně určil, co je v posuzované věci neurčitým právním pojmem, zda jej dostatečně jasně vyložil a uvedl úvahy, jimiž byl při tomto výkladu veden, zda posléze takto vyložený pojem konfrontoval s dostatečně provedenými skutkovými zjištěními a konečně zda výsledek této konfrontace nebyl v rozporu s pravidly logiky. Skutečnost, že stěžovatel interpretoval pojem „*mimořádná situace*“ odlišně od správního orgánu není sama o sobě dokladem „nesprávnosti“ výkladu provedeného žalovanou. Jiná situace by byla, jak podotkl městský soud, pokud by žalovaná daný neurčitý pojem vykládala v různých případech protichůdně, takový postup na straně žalované však městský soud neshledal a konstatoval, že stěžovatel jej ani netvrdil, resp. nedoložil. Nejvyšší správní soud s uvedeným

pokračování

závěrem městského soudu souhlasí; různý výklad žalované ve stejných věcech je pouhou spekulací a nebyl stěžovatelem doložen, ale ani tvrzen. S ohledem na uvedené je proto námitka stěžovatele, že nemá možnost zjistit, jak žalovaná rozhoduje v jiných případech žádostí o účelové stipendium, irelevantní.

K listinám, které stěžovatel předložil spolu s doplněním kasační stížnosti dne 18. 5. 2016, tj. k písemné komunikaci stěžovatele se žalovanou a informační brožouře žalované, Nejvyšší správní soud konstatuje, že předmětné listiny byly stěžovatelem poprvé předloženy až v řízení o kasační stížnosti a jedná se tudíž o dodatečné uplatňování skutkových novot ve smyslu § 109 odst. 5 s. ř. s.; Nejvyšší správní soud proto nemůže k obsahu předmětných listin přihlížet a nemůže se ani zabývat námitkami stěžovatele, které z obsahu uvedených listin vychází, neboť tyto neposuzoval ani městský soud.

Nejvyšší správní soud se neztotožnil s tvrzením stěžovatele, že argumentace městského soudu k námitce porušení práva garantovaného čl. 28 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, je neuspokojivá a nemůže obstát. K této žalobní námitce městský soud uvedl, že práva garantovaná uvedeným článkem nebyla postupem žalované porušena, neboť jsou primárně chráněna jinými zákony, než je zákon o vysokých školách. Nejvyšší správní soud konstatuje, že předmětná úmluva neobsahuje ustanovení, na jehož základě by se stěžovatel mohl domáhat přiznání účelového stipendia. Městský soud tedy zcela správně konstatoval, že práva žalobce garantovaná čl. 28 Úmluvy ani nemohla být postupem žalované porušena.

Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že městský soud vypořádal argumentaci stěžovatele ve vztahu k jeho případnému nároku na sociální stipendium, přičemž vysvětlil, z jakého důvodu se nezabýval splněním podmínek pro přiznání sociálního stipendia. Předmětem soudního přezkumu bylo rozhodnutí o nepřiznání účelového stipendia, proto námitky a argumenty stěžovatele směřující ke stipendiu sociálnímu v nyní projednávané věci nemají právní význam. Nejvyšší správní soud nepřijal ani argumentaci stěžovatele o porušení zákazu diskriminace, respektive antidiskriminačního zákona. Argumentace stěžovatele totiž nesměruje proti nepřiznání účelového stipendia, ale proti právní úpravě systému pomoci v hmotné nouzi, resp. diskriminaci osob se zdravotním postižením při poskytování sociálního stipendia dle § 91 odst. 3 zákona o vysokých školách z důvodu věku, a mjí se s předmětem tohoto řízení.

Důvodná není ani námitka stěžovatele k povaze studia na vysoké škole podle § 71 zákona o zaměstnanosti. Nejvyšší správní soud musí odmítnout argument stěžovatele, že při úvahách ohledně přiznání účelového stipendia je žádoucí přistupovat ke studiu na vysoké škole, jako jedné z forem přípravy pro zaměstnání dle § 71 zákona o zaměstnanosti, stejným způsobem jako k ostatním formám přípravy, tzn. k přípravě k práci a rekvalifikaci, při kterých se poskytuje podpora. Jak správně konstatoval městský soud, přiznání účelového stipendia dle zákona o vysokých školách nijak nesouvisí s případným nárokem osoby se zdravotním postižením na dávku podle zákona o zaměstnanosti a pro postup navržený stěžovatelem neexistuje žádné zákonné zmocnění. Nejvyšší správní soud dodává, že každý zákon z této dvojice – zákon o vysokých školách a zákon o zaměstnanosti - má svébytnou funkci, které nelze vzájemně zaměňovat a podmínky pro nárok na podporu při rekvalifikaci podle zákona o zaměstnanosti nelze aplikovat při rozhodování o přiznání účelového stipendia podle zákona o vysokých školách. S ohledem na uvedené proto Nejvyšší správní soud neshledal důvod k tomu, aby se vztahem § 91 zákona o vysokých školách a § 71 a § 74 zákona o zaměstnanosti v této věci dále zabýval.

III. Závěr a náklady řízení

Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem Nejvyšší správní soud neshledal kasační námitky stěžovatele za důvodné, proto rozhodl podle poslední věty § 110 odst. 1 s. ř. s. tak, že se kasační stížnost zamítá.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady nad rámec její úřední činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

V řízení o kasační stížnosti byl stěžovateli ustanoven advokát Mgr. Martin Lorenc. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci za řízení o kasační stížnosti odměnu za dva úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem a doplnění kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Za každý úkon právní služby v dané věci náleží mimosmluvní odměna ve výši 3100 Kč (§ 9 odst. 4 a § 7 bod 5. advokátního tarifu), která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy za jeden úkon právní služby náleží 3400 Kč. Zástupce není plátcem daně z přidané hodnoty, celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí 6800 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. listopadu 2016

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu